

„Narodne novine“, broj 40/07. i 71/14.

Napomena:

Objavljeno u »Narodnim novinama«, br. 40/07. na temelju članka 12. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu (»Narodne novine«, broj 59/96., 94/96. i 114/03.)

Primjenjuje se u dijelu u kojem nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti na radu (»Narodne novine«, br. 71/14., 118/14., 154/14.).

PRAVILNIK O NAJMANJIM ZAHTJEVIMA ZA UNAPREĐENJE SIGURNOSTI I ZAŠTITE ZDRAVLJA RADNIKA ZAPOSLENIH U NAFTNOM RUDARSTVU

Poglavlje I.

OPŠTE ODREDBE

Članak 1.

Svrha i područje primjene ovog Pravilnika

Ovim Pravilnikom se utvrđuju najmanji zahtjevi za unapređenu sigurnost i zaštitu zdravlja radnika zaposlenih u naftnom rudarstvu, koji mogu biti ugroženi pri izvođenju rudarskih radova.

Ovaj Pravilnik se primjenjuje kod izvođenja rudarskih radova u bušotinama ili izrade bušotina, kojima je cilj istraživanje ili eksploatacija nafte, prirodnog plina ili slojnih voda.

Ovaj Pravilnik se ne primjenjuje u rafinerijama nafte i procesnoj industriji prerade prirodnog plina te plinskim termoelektranama.

Članak 2.

Definicije

(1.) U naftnom rudarstvu u smislu odredbi ovog Pravilnika, izvode se rudarski radovi:

1. Istraživanje: radovi i ispitivanja kojima je svrha utvrditi postojanje, položaj i oblik ležišta mineralnih sirovina, njihovu kvalitetu i količinu te uvjete eksploatacije.

2. Eksploatacija:

- vađenje (pridobivanje) iz ležišta mineralnih sirovina kroz bušotine,
- oplemenjivanje (odvajanje korisnog minerala od pratećeg jalovine, odnosno odstranjivanje vode od nafte ili plina, štetnih i opasnih plinova iz prirodnog plina, odstranjivanje pijeska iz nafte ili prirodnog plina te izdvajanje pojedinih bogatijih komponenti iz prirodnog plina),
- transport nafte, plina i kondenzata cjevovodima koji su u tehnološkoj svezi s odobrenim eksploatacijskim poljima,
- skladištenje ugljikovodika u geološkim strukturama,

3. Remontni radovi: radovi koji se izvode u cilju opremanja bušotina za ispitivanje ležišta ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta.

(2) Radnim prostorom se smatra cijeli prostor na kojem se nalaze mjesta obavljanja posla (glavne i pomoćne aktivnosti) i postrojenja u naftnom rudarstvu za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina bušotinama, uključujući i smještajne prostore u koje radnici imaju pristup u vezi sa svojim radom.

(3) Rudarski objekti i postrojenja u naftnom rudarstvu, smatraju se oni kojima se izvode navedeni rudarski radovi.

Poglavlje II.

OBVEZE POSLODAVCA

Članak 3.

Opće obveze

Da bi se osigurao sigurnost i zdravlje radnika, poslodavac mora poduzeti sljedeće mjere:

- radne prostore projektirati, izgraditi, opremiti, predati na uporabu, njima upravljati i održavati ih na način da radnici koji su na njima zaposleni mogu raditi sigurno, bez ugrožavanja sigurnosti i zdravlja sebe samih i drugih radnika,
- rad u radnim prostorima dok su tamo prisutni radnici, odvijati se uz prisutnost i nadzor odgovorne osobe,
- poslove s posebnim uvjetima povjeriti samo adekvatno obučenom osoblju, koje ispunjava uvjete za obavljanje tih poslova i izvršavati se prema dobivenim uputama,
- izraditi upute o sigurnosti na radu koje moraju biti razumljive svim radnicima koji u određenom prostoru rade,
- osigurati sredstva za pružanje prve pomoći,
- izvoditi vježbe sigurnosti na radu u pravilnim intervalima.

Članak 4.

Poslodavac mora izraditi i redovito obnavljati dokument u kojem će biti opisan sustav upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu (u daljem tekstu »Procjena opasnosti«). On mora biti izrađen u skladu s pozitivnim propisima prije početka rada i obvezno revidiran ako je radni prostor pretrpio velike promjene, proširenja ili nadogradnju.

Procjena opasnosti mora posebno pokazati:

- da su rizici kojima su radnici u radnom prostoru izloženi utvrđeni i adekvatno procijenjeni,
- da se poduzimaju odgovarajuće mjere za postizanje ciljeva ovog Pravilnika,
- da su izvedba, namjena i održavanje radnog mjesta te postrojenja i uređaji odgovarajući i sigurni.

Članak 5.

Ako su na istom mjestu rada prisutni radnici više poslodavaca, svaki poslodavac dužan je provoditi zaštitu na radu radi zaštite svojih radnika te osigurati izvođenje radova tako da njegovi radnici ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje radnika drugih poslodavaca.

Bez obzira na pojedina ne odgovornosti svakog poslodavca utvrđene Zakonom o zaštiti na radu, poslodavac odgovoran za mjesto rada sukladno navedenom Zakonu mora koordinirati provedbu svih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti radnika, što mora biti određeno u Procjeni opasnosti navedenoj u članku 4., dokumentu koji propisuje cilj koordinacije, te mjere i postupke za njihovo postizanje.

Članak 6.

Poslodavac mora bez odgađanja nadležnom organu prijaviti svaku težu ozljedu i/ili smrtni slučaj na radu, kao i situacije ozbiljne ugroženosti.

Članak 7.

Poslodavac mora poduzeti sve mjere opreza koje odgovaraju prirodi posla:

- kako bi izbjegao, otkrio i savladao nastanak i širenje požara ili eksplozija, i
- kako bi spriječio pojavu eksplozivne i/ili po zdravlje opasnih plinova i atmosfere.

članak 8.

Poslodavac mora osigurati i održavati odgovarajuću opremu za napuštanje i spašavanje kako bi se radnicima omogućilo da u slučaju opasnosti hitro i sigurno napuste radni prostor.

članak 9.

Poslodavac mora osigurati sustave upozoravanja i druge sustave komunikacije kako bi se akcije pomoći, napuštanja i spašavanja, poduzele odmah čim se za to ukaže potreba.

članak 10.

Radnici i/ili njihovi predstavnici moraju biti informirani o svim mjerama koje se poduzimaju za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika u radnom prostoru, posebno o onim mjerama koje se odnose na primjenu članka od 3. do 9. ovog Pravilnika.

Informacije moraju biti razumljive svim radnicima.

članak 11.

Kako bi radnici ostvarili pravo na kontrolu zdravstvenog stanja primjerenu rizicima kojima su izloženi tijekom rada, radnici koji obavljaju poslove u naftnom rudarstvu mogu se rasporediti na navedene poslove samo ukoliko ispunjavaju uvjete u skladu s odredbama Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada, što omogućuje svakome radniku da se podvrgne zdravstvenom pregledu prije početka rada na navedenim poslovima obuhvaćenim radnim mjestom prema opisu djelatnosti iz članka 2. a nakon toga u redovitim vremenskim razmacima.

članak 12.

Savjetovanje s radnicima kao i sudjelovanje radnika i/ili njihovih predstavnika u vezi s primjenom odredaba ovog Pravilnika, mora se odvijati sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu.

članak 13.

Prilagođavanje priloga ovog Pravilnika osigurati će se usklađivanjem odredbi ovog Pravilnika s izmjenama međunarodne regulative te propisa tehničke sukladnosti i normizacije kao i novim spoznajama i tehničkom napretku u naftnom rudarstvu.

članak 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objave u »Narodnim novinama«.

PRILOG

NAJMANJI ZAHTJEVI ZAŠTITE ZDRAVLJA I SIGURNOSTI NA RADU

Obveze navedene u ovom Prilogu primjenjuju se kad god je to potrebno zbog karakteristika radnog prostora, aktivnosti koja se obavlja, okolnosti pri obavljanju te aktivnosti ili specifičnog rizika koji ta aktivnost uključuje.

A. NAJMANJI ZAJEDNIČKI ZAHTJEVI PRIMJENJIVI NA KOPNU I NA MORU

1. Stabilnost i vrsto a

Radni prostori moraju biti projektirani, konstruirani, izgrađeni, nadzirani i održavani tako da podnesu sve predviđive prirodne sile.

Njihova struktura i vrsto a mora odgovarati njihovoj namjeni.

2. Organizacija i nadzor

2.1. Organizacija radnog prostora

2.1.1. Radni prostori moraju biti izvedeni tako da osiguravaju adekvatnu zaštitu od opasnosti. Moraju se održavati urednim, a opasne tvari ili naslage moraju se odmah ukloniti ili staviti pod kontrolu kako ne bi ugrožavale zdravlje i sigurnost radnika.

2.1.2. Mjesta rada moraju se projektirati i izvesti sukladno ergonomskim na elima uzimajući i u obzir zahtjev da radnicima bude moguće pratiti tijek radne operacije odnosno radnog procesa s mjesta njihovog rada.

2.1.3. Područja unutar kojih postoji posebna opasnost moraju biti označena sa znakovima upozorenja.

2.2. Odgovorna osoba

Odgovorna osoba koja posjeduje znanja u skladu s propisanim uvjetima potrebna za izvršavanje svojih dužnosti, u skladu s propisima, a koju je postavio poslodavac, mora preuzeti odgovornost za svako radno mjesto u svakom trenutku kad su radnici prisutni na radnom mjestu.

Poslodavac osobno može preuzeti odgovornost za radno mjesto spomenuto u stavku 1., ako posjeduje potrebna znanja i sposobnosti u skladu s propisanim uvjetima.

2.3. Nadzor

Kako bi se osigurala zaštita zdravlja i sigurnosti radnika tijekom bilo kojeg pojedinog posla odnosno radne operacije, osobe koje posjeduju znanja i sposobnosti u skladu s propisanim uvjetima, a koje je za to imenovao i ovlastio poslodavac, moraju obavljati nadzor nad operacijama sukladno zakonima i propisima.

Poslodavac može sam preuzeti nadgledanje sukladno zakonima i propisima, ako posjeduje znanja i sposobnosti u skladu s propisanim uvjetima u tu svrhu.

2.4. Osposobljenost radnika

Na radnim mjestima mora biti dovoljan broj radnika odgovarajuće osposobljenih i obučanih s potrebnim znanjima i sposobnostima u skladu propisanih uvjeta za izvršavanje dodijeljenih im radnih zadataka.

2.5. Obavješćavanje, radne upute i obuka

Kako bi se osigurala zaštita zdravlja radnika i sigurnosti na radu, radnici moraju dobiti sve potrebne informacije, radne upute, moraju proći i potrebnu obuku koju po potrebi treba ponoviti.

Poslodavac se mora pobrinuti da svaki radnik dobije opširne upute kako ne bi ugrozio vlastito

zdravlje i zdravlje drugih radnika.

2.6. Pisane upute

Pisane upute o pravilima koja treba poštivati radi uvanja zdravlja i sigurnosti i upute o sigurnom korištenju radnih sredstava, moraju se sastaviti za svako radno mjesto.

One moraju obuhvaćati uputu za uporabu opreme u slučaju iznenadne opasnosti i mjere koje treba poduzeti u slučaju opasnosti na radnom mjestu ili njegovoj blizini.

2.7. Sigurne metode rada

Na svakom radnom mjestu i tijekom svakog pojedinog posla odnosno radne operacije, moraju se primjenjivati sigurne metode rada.

2.8. Dozvole za rad

Tamo gdje je to propisano u Procjeni opasnosti, treba uvesti sustav izdavanja radnih dozvola za izvođenje poslova s povećanom opasnošću, ali i običnih poslova koji bi se mogli ispreplesti s onim drugima i tako prouzročiti veliku opasnost.

Radne dozvole mora izdati nadležna osoba prije početka rada. U radnoj dozvoli se moraju navesti svi uvjeti koje treba ispuniti kao i sve mjere zaštite koje se poduzimaju prije nego što rad počne, tijekom rada i nakon završetka rada.

2.9. Redovita revizija mjera zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

Poslodavac se mora pobrinuti da se mjere poduzete radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika na radu, uključujući i cijeli sustav upravljanja sigurnošću u redovito revidiraju kako bi se uskladile s odredbama ovog Pravilnika.

3. Mehanička i električna postrojenja i oprema

3.1. Općenito

Odabir, postavljanje, preuzimanje, rukovanje i održavanje mehaničkih i električnih postrojenja i opreme, mora se odvijati uzimajući u obzir zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika, uz poštivanje odredbi ovog Pravilnika te drugih propisa s područja zaštite na radu.

Ako se nalaze na mjestu gdje postoji rizik ili postoji vjerojatnost rizika požara ili eksplozije radi zapaljenja plina, para ili hlapive tekućine, postrojenja ili oprema moraju biti prilagođena za korištenje u takvom prostoru i moraju biti primijenjeni zahtjevi Pravilnika o najmanjim zahtjevima sigurnosti i zaštite zdravlja radnika te tehničkom nadgledanju postrojenja, opreme, instalacija i uređaja u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (»Narodne novine« 39/06). Na postrojenjima i opremi se moraju nalaziti (ako je potrebno) pogodni zaštitni uređaji i sustavi sigurni od pogreške.

3.2. Specifične odredbe

Mehanička postrojenja i oprema moraju biti odgovarajuće vrste i ne smiju imati nikakve latentne greške te moraju odgovarati namjeni.

Električna postrojenja i oprema moraju biti odgovarajuće, tj. dovoljne veličine i snage i moraju odgovarati namjeni.

4. Održavanje

4.1. Općenito o održavanju

Treba utvrditi plan sustavne provjere, održavanja i, ako treba, ispitivanja mehaničke i električne opreme i postrojenja.

Održavanje, provjeru i ispitivanje opreme i postrojenja mora izvoditi ovlaštena osoba.

O svakoj provjeri i ispitivanju mora se voditi i uvati zapis na odgovarajući način.

4.2. Održavanje sigurnosne opreme

Sigurnosna oprema mora biti uvijek spremna za uporabu i mora biti u dobrom radnom stanju

u svako doba.

Vrijeme radova održavanja mora se uskladiti s potrebama posla.

5. Nadzor bušotine

Odgovarajuća oprema za detaljnu kontrolu tijekom operacija bušenja mora biti postavljena u svrhu zaštite od erupcije bušotine.

6. Zaštita od štetnih tvari u zraku i rizika eksplozije

6.1. Moraju se poduzeti mjere za procjenu pojave štetnih ili potencijalno eksplozivnih tvari u zraku i za mjerenje koncentracije tih tvari.

Gdje se to traži prema Procjeni opasnosti, na određenim mjestima se moraju postaviti uređaji za automatsko i kontinuirano praćenje koncentracije plinova, automatski alarmi i sredstva za automatsko isključivanje električnih instalacija i motora s unutarnjim izgaranjem.

Tamo gdje je mjerenje automatsko, izmjerene vrijednosti treba kontinuirano pratiti i bilježiti prema naputcima u Procjeni opasnosti.

6.2. Zaštita od štetnih tvari u zraku

6.2.1. Tamo gdje postoji opasnost da se štetne tvari akumuliraju ili bi se mogle akumulirati u zraku, moraju se poduzeti mjere za njihovo skupljanje već na samom izvoru i odstranjivanje. Sustav mora biti izveden tako da raspršuje štetnu atmosferu na način da to ne predstavlja opasnost za radnike.

6.2.2. Na mjestima i u prostorima gdje postoji opasnost od udisanja štetne atmosfere koja može biti opasna po zdravlje, mora se staviti na raspolaganje dovoljan broj odgovarajućih maski za disanje i oprema za oživljavanje.

Na takvom radnom mjestu mora biti prisutan dovoljan broj radnika osposobljenih za korištenje te opreme.

6.2.3. Za mjesta gdje u atmosferi jesu ili bi mogli biti sumporovodik ili drugi otrovni plinovi, mora se pripremiti plan zaštite i u njemu detaljno navesti koja zaštitna oprema stoji na raspolaganju i koje su preventivne mjere poduzete, a koji mora biti na raspolaganju mjerodavnim institucijama.

6.3. Zaštita od eksplozije

6.3.1. Moraju se poduzeti sve potrebne mjere kako bi se spriječila stvaranje i nagomilavanje eksplozivne atmosfere.

6.3.2. Na mjestima na kojima postoji opasnost od eksplozije, moraju se poduzeti sve mjere kako bi se spriječila zapaljenje eksplozivne atmosfere.

6.3.3. Mora se pripremiti plan sprječavanja nastanka eksplozija uz navođenje potrebnih opreme i zaštitnih mjera.

7. Putevi i izlazi u slučaju opasnosti

7.1. Putevi i izlazi za slučaj opasnosti moraju biti slobodni i voditi najkraćim putem na otvoreno ili na sigurno mjesto, sigurno mjesto okupljanja ili sigurno mjesto evakuacije.

7.2. U slučaju opasnosti, radnicima mora biti omogućena što brža i sigurnija evakuacija sa svih mjesta rada.

7.3. Broj, raspodjela i dimenzije puteva i izlaza za slučaj opasnosti ovisi o namjeni, opremi i dimenzijama radnih prostora i maksimalnom broju osoba koje se tamo mogu nalaziti.

Sobe za smještaj i odmor radnika moraju imati barem dva nezavisna prolaza za nuždu koji su udaljeni što je više moguće jedan od drugog i koji vode do sigurnog područja, do sigurnog mjesta okupljanja ili sigurnog mjesta evakuacije.

7.4. Izlazna vrata za nuždu moraju se otvarati prema van ili, ako je to moguće, postavljaju se pomicajno (klizna) vrata.

Vrata na izlazima za nuždu ne bi trebala biti zaključana ili tako priključana da ih bilo koja osoba u opasnosti ne može lako i brzo otvoriti.

7.5. Posebni putevi i izlazi za nuždu moraju se označavati znakovljem u skladu s važećim propisima.

7.6. Vrata za nuždu se ne smiju zaključavati.

Putevi i izlazi za nuždu kao i prilazni putevi i prometnice koje vode do i od njih, moraju biti potpuno slobodni od bilo kakvih prepreka ili zapreka, tako da ih se u svakom slučaju može koristiti bez smetnji.

7.7. Putevi i izlazi za nuždu kojima treba osvjetljenje, moraju imati i pomoćno svjetlo adekvatnog intenziteta koje se osvjetliti put ukoliko zataji glavna rasvjeta.

8. Ventilacija zatvorenih prostora

8.1. Mora se poduzeti sve što je potrebno da u zatvorenim prostorima bude dovoljno svježeg zraka, uzimajući u obzir radne postupke i fizičke zahtjeve koji se postavljaju prema radnicima.

Ako je ugrađen sustav mehaničke ventilacije, ona se mora održavati u radnom stanju.

Gdje god je to potrebno za zdravlje osoba, mora se omogućiti da se svaki kvar odmah otkrije pomoću kontrolnog sustava.

8.2. Ako je postavljena klimatizacija ili mehanička ventilacija, ona mora funkcionirati tako da ne izaziva propuh koji bi smetao radnicima.

Svako taloženje prašine ili druge prljavštine koja bi mogla ugroziti zdravlje radnika onečišćenjem zraka, mora se odmah ukloniti.

9. Temperatura u zatvorenim prostorijama

9.1. U prostorijama u kojima se nalaze radna mjesta, temperatura za radnog vremena mora biti prilagođena boravku ljudi, uzimajući u obzir korištene postupke rada i fizičke zahtjeve koji se postavljaju prema radnicima u skladu s propisima.

9.2. Temperatura u sobama za odmor, sobama za dežurno osoblje, sanitarnim prostorijama, kantinama i prostorijama za pružanje prve pomoći mora biti prilagođena namjeni tih prostorija.

9.3. Prozore, svjetlarnike i staklene pregrade treba zaštititi kako bi se izbjegle posljedice prekomjernog ulaska sunčevog svjetla na radna mjesta, uzimajući u obzir prirodu posla i radnog mjesta.

10. Podovi, zidovi, stropovi i krovovi prostorija

10.1. Podovi ne smiju imati opasnih nadignuća, rupa ili kosina, moraju biti fiksni i stabilni, te ne smiju biti skliski.

Radna mjesta koja uključuju radne postaje moraju biti izolirana od vrućine, imajući u vidu radnu operaciju koja se izvodi i vrstu fizičke aktivnosti radnika.

10.2. Površine podova, zidova i stropova moraju biti izvedene na način da se mogu obnoviti do odgovarajućih higijenskih standarda.

10.3. Prozirni ili svjetlopropusni zidovi, posebno pregrade od punog stakla, u prostorijama ili u blizini radnih mjesta ili prostora po kojima se na bilo koji način prometuje, moraju biti jasno označeni i izrađeni od sigurnog materijala i na neki način odvojeni od takvih mjesta kako radnici ne bi došli u kontakt s ostacima materijala ako se takvi zidovi ili pregrade razbiju.

10.4. Pristup krovovima od nedovoljno vrstog materijala ne smije se dopustiti ukoliko se ne osigura oprema pomoću koje se taj posao može sigurno obaviti.

11. Prirodno i umjetno osvjetljenje

11.1. Svako radno mjesto mora biti osvjetljeno na takav način da zdravlje ili sigurnost radnika ne dođe u pitanje ni u jednom trenutku.

11.2. Koliko god je to moguće, radna mjesta se moraju osvjetljivati prirodnim svjetlom, a uzimajući u obzir klimatske uvjete, moraju biti opremljena i umjetnim svjetlom koje osigurava zaštitu zdravlja i sigurnost radnika.

11.3. Instalacije za osvjetljavanje prostorija u kojima se nalaze radna mjesta i za osvjetljavanje prolaza moraju biti izvedene tako da vrsta osvjetljenja ne predstavlja rizik ni opasnost za radnike.

11.4. Na radnim mjestima na kojima bi radnici mogli posebno doći u opasnost ako dođe do kvara umjetnog osvjetljenja, mora biti predviđeno pomoćno svjetlo odgovarajućeg intenziteta.

11.5. Rasvjetni uređaji moraju biti projektirani na način da osiguravaju rasvjetu radnih mjesta, prolaza za nuždu, mjesta utovara i opasnih područja.

Ako su radnici samo povremeno prisutni na radnim mjestima, obveza s tim u svezi iz prvog stavka je ograničena na period kada su radnici prisutni na radnim mjestima.

12. Prozori i svjetlarnici

12.1. Prozori, svjetlarnici, ventilacija i svi ostali dijelovi koji su predviđeni za otvaranje, podešavanje ili pri vršenju, moraju biti projektirani tako da se ove radnje mogu sigurno izvesti.

Prozori i ostalo ne smiju biti postavljeni tako da predstavljaju opasnost za radnike kada se otvore.

12.2. Iščerpanje prozora i svjetlarnika mora biti omogućeno bez rizika.

13. Vrata i kapije

13.1. Pozicija, broj i dimenzije vrata i kapija, kao i materijali od kojih su izrađeni, ovise o prirodi posla te o namjeni prostorija ili prostora.

13.2. Prozirna vrata moraju biti vidljivo označena.

13.3. Okretna vrata ili kapije moraju biti prozirna ili imati otvore kroz koje se vidi.

13.4. Ako prozirne ili providne površine u vratima nisu izvedene od zaštitnog materijala i ako postoji opasnost ranjavanja u slučaju razbijanja, takve površine se moraju zaštititi od loma.

13.5. Klizna vrata moraju imati sigurnosni uređaji koji štite od ispadanja iz tračnica i neekvivanog prevrtanja.

13.6. Vrata i kapije koje se otvaraju prema gore moraju imati mehanizam koji ih osigurava od naglog padanja natrag dolje.

13.7. Vrata koja se nalaze uz prolaze za nuždu moraju biti propisno označena.

Mora postojati mogućnost otvaranja iznutra u svako doba bez ikakve pomoći.

Također mora biti moguće otvoriti vrata i kad je mjesto rada zauzeto.

13.8. U blizini kapije namijenjene prolazu vozila mora se postaviti vrata za prolaz pješaka (ukoliko pješacima prolaz nije siguran), koja treba jasno označiti i ostaviti slobodna za prolaz u svakom trenutku.

13.9. Mehanička vrata i kapije moraju funkcionirati bez rizika za radnike.

Takva vrata moraju biti opremljena s lako uoljivim i dostupnim uređajem za zatvaranje u nuždi, a ako nije predviđeno automatsko otvaranje u slučaju nestanka energije, mora postojati

mogu nost ru nog otvaranja.

13.10. Kada se lanci ili sli na sredstva rabe da bi se sprije io pristup nekom mjestu, oni moraju biti vidljivi i prikladno ozna eni znakovima zabrane ili upozorenja.

14. Prometnice

14.1. Do radnih se mjesta mora mo i do i bez opasnosti, a u slu aju opasnosti mora ih se brzo i sigurno napustiti.

14.2. Prometnice u najširem smislu te rije i, što uklju uje prolaze, stubišta, pri vrš ene ljestve, utovarne rampe i sl. moraju se projektirati, izgraditi i smjestiti tako da im pješaci (ili vozila) mogu lako i sigurno pri i, a da radnici koji rade u blizini prometnica ne budu ugroženi.

14.3. Putevi za prolaz pješaka i/ili promet robe moraju imati dimenzije prilago ene broju potencijalnih korisnika i djelatnosti poduze a.

Ukoliko se promet odvija prometnim putevima, mora postojati i dovoljno prostora (širine) za pješake.

14.4. Dovoljan prostor treba ostaviti izme u prometnice za vozila i raznih vrata, kapija, pješa kih prolaza, hodnika i stubišta.

14.5. Prometnice i prilazi moraju biti jasno ozna eni radi zaštite radnika.

15. Ugroženi prostori

15.1. Ako mjesta rada uklju uju i ugrožene prostore u kojima zbog prirode posla radnik može biti izložen riziku da sam padne ili da ga udari predmet koji pada, takva mjesta moraju biti opremljena ure ajima koji e sprije iti neovlašten pristup neovlaštenih radnika na ta mjesta.

15.2. Tako er se moraju poduzeti odgovaraju e mjere za zaštitu onih radnika koji imaju dozvolu ulaska u ugroženi prostor.

15.3. Ugroženi prostori moraju biti jasno ozna eni.

16. Dimenzije i zra ni prostor u prostorijama – sloboda pokreta na mjestu rada

16.1. Radne prostorije moraju imati dovoljno veliku površinu, visinu i prostornost kako bi radnici mogli slobodno raditi bez ugrožavanja zdravlja, života i sigurnosti.

16.2. Dimenzije neokupiranog prostora na mjestu rada moraju biti takve da omogu uju radnicima slobodno kretanje i sigurno izvo enje poslova.

17. Prostorije za odmor

17.1. Gdje to zahtijeva zaštita zdravlja i sigurnosti radnika, naro ito zbog vrste rada ili prisutnosti ve eg broja radnika, radnicima se mora omogu iti lako dostupan prostor za odmor. Ova se odredba ne odnosi na one radnike koji su zaposleni u uredima ili sli nim radnim prostorijama gdje je adekvatna relaksacija mogu a tijekom pauze.

17.2. Prostorije za odmor moraju biti dovoljno velike i imati dovoljan broj stolova i stolaca s naslonom za ukupan broj radnika.

17.3. U prostorijama za odmor moraju se poduzeti mjere kako bi se nepuša e zaštitilo od duhanskog dima.

17.4. Ako se radno vrijeme, tj. tijekom radnog procesa redovito i esto prekida, a soba za odmor ne postoji, radnicima se tijekom takvih prekida mora omogu iti boravak u drugim odgovaraju im prostorijama, kad god je to potrebno zbog zdravlja i sigurnosti radnika. I u tim prostorijama treba zaštititi nepuša e od štetnog utjecaja duhanskog dima.

18. Radna mjesta na otvorenom

18.1. Sva radna mjesta, prometnice i drugi prostori ili uređaji koji se nalaze na otvorenom, a koriste ih radnici tijekom svog uobičajenog posla, moraju biti organizirani tako da i pješaci i vozila mogu sigurno prometovati.

18.2. Ako je dnevno svjetlo nedovoljno, radni prostori na otvorenom moraju biti adekvatno osvijetljeni umjetnim svjetlom.

18.3. Ako i kada radnici rade na otvorenom, svako takvo mjesto rada mora biti uređeno tako da radnici:

- (a) budu zaštićeni od nevremena i, ako postoji takva opasnost, od padajućih predmeta;
- (b) ne budu izloženi prevelikoj razini buke ili štetnim vanjskim utjecajima kao što su plinovi, pare ili prašina;
- (c) mogu što brže napustiti radno mjesto u slučaju opasnosti, ili da im brzo može biti pružena pomoć;
- (d) ne mogu se poskliznuti ili pasti.

19. Trudnice i dojilje

Trudnicama i dojiljama se mora pružiti mogućnost da se odmore u ležećem položaju u odgovarajućim uvjetima.

20. Invalidi

Radni prostori moraju biti uređeni tako da se u obzir uzme i kretanje invalida, ako su zaposleni.

Ova se odredba posebno odnosi na vrata, prolaze, stepeništa, tuševе, umivaonike, nužnike i mjesta rada koja koriste ili su na njima stalno zaposleni invalidi.

B. POSEBNI MINIMALNI ZAHTJEVI PRIMJENJIVI NA KOPNU

1. Otkrivanje vatre i borba protiv požara

1.1. Gdje god postoje, projektiraju se, konstruiraju, opremaju, predaju na uporabu, vode ili održavaju radni prostori ili mjesta rada, moraju se poduzeti adekvatne mjere za sprječavanje izbijanja i širenja požara iz izvora specificiranih u Procjeni opasnosti.

Mora se osigurati brzo i efikasno gašenje.

1.2. Svaki radni prostor mora biti opremljen s uređajima za gašenje, i prema potrebi, detektorima požara te alarmnim sustavima.

1.3. Neautomatska oprema za gašenje mora biti lako dostupna, jednostavna za rukovanje, i prema potrebi zaštićena od oštećenja.

1.4. Na radilištu se mora nalaziti detaljni plan s navedenim postupcima koji se poduzimaju u skladu s lancima od 3. do 9. ovog Pravilnika kako bi se ljudi i oprema zaštitili, izbijanje požara otkrilo na vrijeme te požar svladao prije nego što se proširi.

1.5. Oprema za gašenje mora biti označena znakovima u skladu s važećim propisima. Znakovi moraju biti postavljene na ključnim mjestima i napravljeni da traju.

2. Daljinsko upravljanje u slučaju opasnosti

Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti, pojedini uređaji moraju biti osposobljeni za daljinsko upravljanje na pogodnim mjestima u slučaju nužde.
Ta oprema mora uključivati sustave za izolaciju i ispuh bušotina, postrojenja i cjevovoda.

3. Sustavi komunikacije, opremani i u slučaju nužde

3.1. Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti, svaki radni prostor na kojem su prisutni radnici mora imati:

(a) akustički i optički sustav sposoban za prenošenje znakova uzbune do svakog dijela radnog prostora s radnicima koliko je neophodno;

(b) akustički sustav koji se jasno čuje na svim mjestima gdje su radnici često prisutni.

3.2. Uređaji za objavu opasnosti moraju biti na pogodnim mjestima.

3.3. Kada su radnici prisutni na mjestima rada gdje inače nema radnika, odgovaraju i sustavi komunikacije moraju im biti dostupni.

4. Sigurnosna mjesta okupljanja i brojno stanje radnika

Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti, sigurnosna mjesta okupljanja moraju biti posebno navedena, treba voditi računa o broju radnika i ako je potrebno poduzeti određene mjere.

5. Evakuacija i napuštanje prostora

5.1. Radnici moraju biti osposobljeni za odgovarajuće akcije u slučajevima nužde.

5.2. Oprema za spašavanje mora biti osigurana, lako dostupna, na odgovarajućim mjestima i spremna za uporabu.

5.3. Kada su prolazi za nuždu neprohodni, i kada je otežano ili onemogućeno disanje, samostalna oprema za evakuaciju mora biti osigurana za trenutnu uporabu u radnoj prostoriji.

6. »Sigurnosne« vježbe (vježbe provjere spremnosti)

Vježbe se moraju održavati u redovitim razmacima na svim radnim mjestima na kojima su radnici stalno prisutni.

Glavna je svrha ovih vježbi uvježbavanje i provjeravanje spremnosti onih radnika kojima su povjerena posebna zaduženja u slučaju opasnosti, što svakako uključuje uporabu i rukovanje zaštitnom opremom, uzevši u obzir kriterije navedene u Procjeni opasnosti navedenoj u točki 1.1.

1.1.

Gdje je to primjereno, i ostali radnici koji su za to zaduženi, trebaju proći obuku za pravilnu uporabu i rukovanje zaštitnom opremom.

7. Sanitarni uređaji

7.1. Svlaionice i ormarići

7.1.1. Ako radnici moraju nositi posebna radna odijela, a iz zdravstvenih i higijenskih razloga se ne mogu presvlačiti u nekoj drugoj prostoriji, mora im se osigurati adekvatna svlaionica.

Svlaionice moraju biti lako dostupne, dovoljno velikog kapaciteta i imati mjesta za sjedenje.

7.1.2. Svlaionice moraju biti dovoljno velike i imati ormariće kako bi svaki radnik mogao zaključiti svoje stvari tijekom rada.

Ako to zahtijevaju okolnosti (npr. opasne tvari, vlaga, prašina) ormarići za radna odijela

moraju biti odvojeni od ormara a za civilnu odje u.

Mora se omogu iti sušenje mokre radne odje e.

7.1.3. Muškarcima i ženama mora se omogu iti uporaba odvojenih svla ionica ili da koriste svla ionicu odvojeno.

7.1.4. Ako nema potrebe za posebnom svla ionicom prema to ki 7.1.1, svaki radnik ipak mora imati mjesto gdje može ostaviti svoju odje u.

7.2. Tuševi i umivaonici

7.2.1. Ako je potrebno zbog prirode posla ili iz zdravstvenih razloga, radnicima se moraju osigurati tuševi.

Muškarcima i ženama se mora omogu iti uporaba odvojenih tuševa ili da koriste tuševe odvojeno.

7.2.2. Tuševi ili tuš kabine moraju biti dovoljno velike da se svaki radnik može tuširati bez smetnji u zadovoljavaju e higijenskim uvjetima.

Tuševi moraju imati teku u hladnu i toplu vodu.

7.2.3. Ako nema potrebe za posebnim tuševima prema to ki 7.2.1, u blizini mjesta rada i svla ionica moraju se osigurati odgovaraju i umivaonici s teku om toplom i hladnom vodom. Umivaonici moraju biti odvojeni za muškarce i žene, ili ih muškarci i žene moraju odvojeno koristiti zbog prikladnosti.

7.2.4. Ako su tuševi i umivaonici odvojeni od svla ionica, mora se omogu iti jednostavno kretanje izme u njih.

7.3. Nužnici i umivaonici

U blizini mjesta rada, prostorija za odmor, svla ionica i kupaonskih prostorija, moraju se osigurati posebni objekti s odgovaraju im brojem nužnika i umivaonika.

Muškarcima i ženama se mora omogu iti odvojena uporaba nužnika ili odvojeni nužnici.

8. Prostorije i oprema za pružanje prve pomo i

8.1. Oprema za pružanje prve pomo i mora biti odgovaraju a s obzirom na vrstu posla.

Mora se osigurati jedna ili više prostoriju za pružanje prve pomo i. U tim prostorijama na vidljivom mjestu moraju biti obješene upute za postupanje u slu aju nesre e.

8.2. Prostorije za pružanje prve pomo i moraju biti opremljene s osnovnim ure ajima za prvu pomo i lako dostupne za dolazak ljudi s nosilima.

Mjesto gdje se prostorija za prvu pomo nalazi unutar radilišta odnosno radnog prostora, mora biti ozna eno prema važe im propisima.

8.3. Osim toga, sredstva za pružanje prve pomo i moraju se nalaziti svugdje gdje to zahtijevaju radni uvjeti.

Moraju biti ozna ena na odgovaraju i na in i lako dostupna.

8.4. Za uporabu sredstava za prvu pomo mora se osposobiti dovoljan broj radnika.

9. Prometnice

Ako vozila ulaze na radilište, mora se uspostaviti neophodna regulacija prometa.

C. POSEBNI MINIMALNI ZAHTJEVI PRIMJENJIVI NA MORU

1. Uvodna napomena

1.1. Poslodavac koji je sukladno zakonima i drugim propisima odgovoran za radne prostore obuhvaćene ovim poglavljem C, mora se pobrinuti da u dokumentu Procjena opasnosti prikaže sve mjere koje je poduzeo za zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika u uobičajenim i u kritičnim situacijama.

U svrhu toga, Procjena opasnosti mora:

- (a) prepoznati posebne izvore opasnosti koji su povezani s mjestom rada, uključujući i svaku popratnu aktivnost koja može uzrokovati nezgode s ozbiljnim posljedicama što se tiče zdravlja i sigurnosti radnika;
- (b) odrediti stupanj rizika koji je povezan s posebnim izvorima opasnosti a prema stavku (a);
- (c) pokazati da su odgovarajuće mjere opreza bile poduzete da bi se izbjegle nezgode prema stavku (a), da bi se spriječio širenje nezgoda i da bi se omogućila efikasna i kontrolirana evakuacija s mjesta rada u slučaju opasnosti;
- (d) pokazati da je sustav upravljanja odgovarajući i uz poštivanje važećih propisa s područja zaštite na radu.

1.2. Poslodavac će poštivati proceduru i postupke utvrđene u Procjeni opasnosti za vrijeme planiranja i provedbe svih bitnih faza koje se navode u ovom Pravilniku.

1.3. Različiti poslodavci koji su odgovorni za različita radna mjesta moraju surađivati, gdje je to moguće, u pripremanju Procjene opasnosti i mjera koje su neophodne za osiguranje sigurnosti i zdravlja radnika.

2. Otkrivanje požara i borba protiv njega

2.1. Odgovarajuće mjere opreza, kako se navode u Procjeni opasnosti prema točki 1.1., moraju se poduzeti u svrhu zaštite od otkrivanja, sprječavanja izbijanja i širenja požara. Gdje je to primjereno, vatrootporni zidovi trebaju biti predviđeni iz razloga razdvajanja požarnih područja.

2.2. Odgovarajući i sustavi za otkrivanje i zaštitu od požara, sustavi za borbu protiv požara i alarmi, moraju biti osigurani na svim mjestima rada u skladu s rizicima koji se navode u Procjeni opasnosti prema točki 1.1.

Ti sustavi mogu uključivati, ali nisu ograničeni na:

- sustave za otkrivanje požara,
- protupožarne alarmne uređaje,
- glavne vodovodne cijevi,
- hidrante i cijevi za polijevanje,
- sustave poplavlivanja i uređaje za nadzor vode,
- automatske sustave za rasprskavanje,
- sustave za gašenje plinom,
- sustave za gašenje pjenom,
- nosive aparate za gašenje,
- vatrogasnu opremu.

2.3. Neautomatska oprema za gašenje mora biti lako dostupna, jednostavna za rukovanje i prema potrebi zaštićena od oštećenja.

2.4. Na radilištu se mora nalaziti detaljni plan s navedenim postupcima koje treba poduzeti zbog zaštite od požara, da bi se izbijanje požara otkrilo na vrijeme, te požar svladao prije nego što se proširi.

2.5. Sustavi za slučaj opasnosti moraju biti odvojeni ili na drugi način pružati zaštitu od nezgoda do opsega koji je neophodan za osiguranje postojanosti operativnih funkcija u slučaju opasnosti.

Takvi sustavi moraju biti duplicirani gdje je to primjereno.

2.6. Ta oprema označava se znakovima prema važećim propisima. Znakovi moraju biti postavljeni na prikladnim mjestima i napravljeni da traju.

3. Daljinsko upravljanje u slučaju opasnosti

3.1. Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti prema točki 1.1., sustav za daljinsko upravljanje u slučaju opasnosti mora biti postavljen.

Taj sustav mora obuhvaćati kontrolne postaje na odgovarajućim mjestima, koje mogu biti korištene u slučaju opasnosti uključujući, ako je to potrebno, kontrolne postaje na sigurnim mjestima za okupljanje i evakuacijske postaje.

3.2. Uređaji na daljinsko upravljanje prema točki 3.1. moraju obuhvaćati barem ventilacijske sustave, isključivanje u slučaju nužde uređaja koji mogu dovesti do paljenja, zaštitu od istjecanja zapaljivih tekućina i plinova, zaštitu od požara i nadzor bušotine.

4. Sustavi komunikacije, opremiti i u slučaju opasnosti

4.1. Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti prema točki 1.1., svaki radni prostor na kojem su prisutni radnici mora imati:

- akustički i optički sustav sposoban za prenošenje znakova uzbune do svakog dijela radnog prostora s radnicima koliko je neophodno;
- akustički sustav koji se jasno može čuti na svim mjestima gdje su radnici često prisutni;
- sustav sposoban za uspostavljanje komunikacije sa kopnom i službama za spašavanje.

4.2. Takav sustav mora biti sposoban ostati operativan u slučaju opasnosti.

Akustički sustav treba biti nadopunjen sustavima komunikacije koji ne ovise o energiji i koje je opskrbljivanje moguće prekinuti.

4.3. Uređaji za uzbunjivanje moraju biti postavljeni na odgovarajućim mjestima.

4.4. Kada su radnici prisutni na radnim mjestima na kojima inače nema radnika, moraju se osigurati sustavi komunikacije u skladu s okolnostima.

5. Sigurna mjesta okupljanja i evidencija broja radnika

5.1. Moraju se poduzeti odgovarajuće mjere da bi se zaštitila mjesta evakuacije i sigurna mjesta okupljanja od vrućine, dima i, koliko je to moguće, posljedica eksplozije, te da bi se osigurala prolaznost puteva do i od mjesta evakuacije i sigurnih mjesta okupljanja u slučaju opasnosti.

Te mjere moraju osigurati zaštitu radnicima na period koji omogućuje sigurnu evakuaciju, napuštanje prostora i spašavanje gdje je to potrebno.

5.2. Tamo gdje je to utvrđeno u Procjeni opasnosti prema točki 1.1., na jednom od zaštićenih mjesta koja se navode u točki 5.1. moraju se osigurati odgovarajuća sredstva za osposobljavanje uređaja navedenih u točki 3. ovog dijela C na daljinsko upravljanje i za komunikaciju s kopnom i službama za spašavanje.

5.3. Sigurnosna mjesta okupljanja i mjesta evakuacije moraju biti lako dostupna od mjesta gdje su smješteni radnici kao i radnih mjesta.

5.4. Za svako pojedinačno sigurno mjesto okupljanja, mora se izraditi i izložiti lista koja sadrži imena radnika koji su određeni da odu na dotično mjesto okupljanja.

5.5. Lista osoba kojima su dodijeljena posebna zaduženja u slučaju opasnosti mora biti izrađena i izložena na pogodnim mjestima u radnim prostorima.

Njihova imena moraju biti naznačena u pisanim uputama prema točki 2.6. dijela A.

6. Putevi za evakuaciju i napuštanje ugroženih mjesta

6.1. Radnici moraju biti obučeni za odgovarajuće akcije u slučaju opasnosti.

Uz obuku za slučaj opasnosti, radnici moraju proći i specijalnu obuku za određeno radno mjesto što mora biti utvrđeno u Procjeni opasnosti prema točki 1.1. koji se odnosi na dotično radno mjesto.

6.2. Radnici moraju proći i obuku za tehnike preživljavanja, uzimajući u obzir kriterije iz Procjene opasnosti prema točki 1.1.

6.3. Odgovarajući i dostupni putevi za evakuaciju u slučaju opasnosti kao i putevi za bijeg na more, moraju biti osigurani u svakom radnom prostoru.

6.4. Mora se sastaviti plan za slučaj opasnosti u svrhu spašavanja radnika s mora i evakuaciju s radnih mjesta.

Plan, koji se mora temeljiti na Procjeni opasnosti prema točki 1.1., mora osigurati dovoljenje u stanje pripravnosti brodova i helikoptera, a uključuje kriterije koji se tiču kapaciteta i vremena za dovoljenje u stanje pripravnosti brodova i helikoptera.

Zahtijevano vrijeme mora biti navedeno u Procjeni opasnosti za svaki uređaj. Brodovi u stanju pripravnosti moraju biti projektirani i opremljeni tako da udovolje zahtjevima evakuacije i spašavanja.

6.5. Minimalni zahtjevi koji se moraju osigurati za svaki brod za spašavanje, veliki gumeniamac za spašavanje, plutaču za spašavanje, pojas i prsluk za spašavanje:

– moraju biti prikladni i opremljeni za spašavanje života na dovoljno dug period,

– moraju biti u dovoljnom broju za sve vjerojatno prisutne radnike,

– moraju biti one vrste koja odgovara radnom prostoru,

– moraju biti propisno izrađeni od odgovarajućih materijala imajući u vidu njihovu funkciju spašavanja života i okolnosti u kojima bi mogli biti upotrijebljeni i držani spremni za uporabu,

– moraju biti takve boje koja će ih učiniti uočljivima za vrijeme korištenja i opremljeni uređajima kojima korisnik može privući pažnju spasioaca.

6.6. Odgovarajuća oprema za spašavanje života mora biti spremna za trenutnu uporabu.

7. »Sigurnosne« vježbe (vježbe provjere sigurnosti)

Na radnim prostorima na kojima su radnici obično prisutni, treba održavati sigurnosne vježbe u redovitim razmacima u kojima su:

– svi radnici s određenim zaduženjima koja se tiču uporabe, rukovanja ili rada s opremom za slučaj opasnosti obučeni i provjeravani u izvršavanju tih zaduženja, uzimajući u obzir kriterije navedene u Procjeni opasnosti prema točki 1.1.

Gdje je to primjereno, radnici trebaju proći i obuku za pravilnu uporabu i rukovanje zaštitnom opremom,

– sva zaštitna oprema koja se koristila u sigurnosnim vježbama mora biti pregledana, očišćena i, ako je to potrebno, upotpunjena ili zamijenjena, a sva korištena prenosiva oprema vraćena je na mjesto gdje se obično drži,

– mora biti provjerena ispravnost amaca za spašavanje.

8. Sanitarni uređaji

8.1. Svlačionice i ormarići

8.1.1. Ako radnici moraju nositi posebna radna odijela, a iz zdravstvenih i higijenskih razloga se ne mogu presvlačiti u nekoj drugoj prostoriji, mora im se osigurati odgovarajuća svlačionica.

Svlačionice moraju biti lako dostupne, dovoljno velikog kapaciteta i imati mjesta za sjedenje.

8.1.2. Svlačionice moraju biti dovoljno velike i imati ormariće kako bi svaki radnik mogao zaključiti svoje stvari tijekom rada.

Ako to zahtijevaju okolnosti (npr. opasne tvari, vlaga, prašina) ormari i za radna odijela moraju biti odvojeni od ormari a za civilnu odje u.

Mora se omogućiti sušenje mokre radne odje e.

8.1.3. Muškarcima i ženama mora se omogućiti uporaba odvojenih svla ionica, ili da koriste svla ionicu odvojeno.

8.1.4. Ako nema potrebe za posebnom svla ionicom prema to ki 8.1.1, svaki radnik ipak mora imati mjesto gdje može ostaviti svoju odje u.

8.2. Tuševi i umivaonici

Odgovaraju e tuševi i umivaonike mora se osigurati u blizini mjesta rada.

8.3. Nužnici i umivaonici

Nužnike i umivaonike treba, ako je to potrebno, osigurati u blizini mjesta rada.

Muškarcima i ženama mora se omogućiti odvojena uporaba nužnika ili odvojeni nužnici.

9. Prostorije i oprema za pružanje prve pomo i

9.1. Mora se osigurati barem jedna prostorija za pružanje prve pomo i, a na mjestima gdje dimenzije radnog prostora, vrsta aktivnosti itd. to traži – više takvih prostorija.

9.2. Prostorije za pružanje prve pomo i moraju biti opremljene s odgovaraju om opremom za prvu pomo , ure ajima, lijekovima i dovoljnim brojem stručnog osoblja za pružanje prve pomo i. Prema potrebi, lije enje se odvija uz nadzor lije nika (koji može, ali ne mora biti prisutan).

Mjesto gdje se prostorija za prvu pomo nalazi unutar radilišta odnosno radnog prostora mora biti ozna eno prema važe im propisima.

9.3. Osim toga, sredstva za pružanje prve pomo i moraju se nalaziti svugdje gdje to zahtijevaju radni uvjeti.

Moraju biti ozna ena na odgovaraju i na in i lako dostupna.

10. Smještaj radnika

10.1. Ako priroda, opseg i trajanje poslova to traže, poslodavac mora osigurati zaposlenicima smještaj koji mora biti:

– zaštiten na odgovaraju i na in od posljedica eksplozije, infiltracije dima i plina te izbijanja i širenja požara kako se navodi u Procjeni opasnosti prema to ki 1.1.,

– opremljen na odgovaraju i na in ventilacijom, grijanjem i rasvjetnim ure ajima,

– s najmanje dva nezavisna izlaza za slučaj opasnosti na svakoj razini,

– zaštiten od buke, neugodnih mirisa i zagušljivih para koje bi mogle ugroziti zdravlje radnika te od nevremena,

– odvojen od radnih prostorija i smješten daleko od opasnih područja.

10.2. Takav smještaj mora sadržavati dovoljan broj kreveta ili ležajeva na kat za onaj broj osoba za koje se pretpostavlja da e spavati u stambenom prostoru.

Svaka soba koja je namijenjena za spavanje mora sadržavati adekvatan prostor za odje u.

Muškarcima i ženama mora se omogućiti uporaba odvojenih spavaonica.

10.3. Takav smještaj mora uključivati dovoljan broj tuševa i umivaonika s teku om toplom i hladnom vodom.

Mora se osigurati odvojena uporaba ili odvojene tuš kabine za muškarce i žene.

Tuš kabine moraju biti dovoljno prostrane za neometano pranje svakog radnika u odgovaraju im higijenskim uvjetima.

10.4. Smještaj mora biti opremljen s dovoljnim brojem nužnika i umivaonika.

Muškarcima i ženama mora se omogućiti odvojena uporaba nužnika i umivaonika ili odvojeni

nužnici i umivaonici.

10.5. Smještaj i njegova oprema moraju zadovoljavati higijenske standarde.

11. Uporaba helikoptera

11.1. Platforme za helikopter na radnim područjima moraju biti dovoljno velike i smještene tako da omogućuju neometan pristup najvećem helikopteru u najtežim uvjetima predviđenim za operacije helikopterom.

Platforma za helikopter mora biti projektirana i izgrađena za tu svrhu.

11.2. U neposrednoj blizini područja za slijetanje helikoptera treba osigurati i pohraniti opremu za slučaj nesreće s helikopterom.

11.3. Na postrojenjima sa stalnom radnom snagom, dovoljan broj obučenog osoblja za slučaj nesreće mora biti dostupan na platformi za helikopter za vrijeme njegovog kretanja.

12. Smještaj postrojenja na moru – sigurnost i stabilnost

12.1. Moraju se poduzeti sve neophodne mjere da bi se osigurala sigurnost i zdravlje radnika u naftnom rudarstvu na postrojenjima smještenim na moru.

12.2. Operacije u pripremnoj fazi postavljanja postrojenja na moru moraju biti izvođene na način da osiguravaju njihovu stabilnost i sigurnost.

12.3. Korištena oprema i popratni postupci prema točki 12.1. moraju biti takvi da smanjuju svaki rizik za radnike u naftnom rudarstvu, imajući u vidu uobičajene i posebne uvjete.